

ชวลิต เสาวภาคย์พงษ์ชัย 2555: ดนตรีประกอบการสวดภาวนาของศาสนาซิกข์

จากพระมหาคัมภีร์คุรุคัมภีร์ชาฮิบ: กรมศึกษาศรีคุรุสิงห์สภา เทวสถานคุรุควารกรุงเทวมหานคร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัณย์ นักรบ, Ph.D. 196 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนชาวซิกข์ใน
กรุงเทพมหานคร คุณลักษณะของดนตรีประกอบการสวดภาวนาของศาสนาซิกข์ ได้แก่ ระบบเสียง เครื่อง
ดนตรี การประสมวงดนตรี ระเบียบวิธีการบรรเลง โอกาสในการบรรเลง และเพื่อบันทึกบทเพลง
ประกอบการสวดภาวนาในศาสนาซิกข์เป็นโน้ตดนตรีสากล รวมถึงวิเคราะห์บทเพลงตามกลวิธีทาง
ดุริยางคศิลป์

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชนชาวซิกข์พบว่า ชาวซิกข์กลุ่มแรกเดินทางเข้ามาในประเทศไทย
ในสมัยรัชกาลที่ 4 และได้อพยพเข้ามาเรื่อยๆ ตามลำดับ ปัจจุบันอาศัยอยู่บริเวณย่านพาหุรัด โดย
ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก ในชุมชนมีศาสนสถานเรียกว่าคุรุควารหรือศรีคุรุสิงห์สภา เพื่อใช้ประกอบ
พิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งมีการบรรเลงดนตรีประกอบในทุก ๆ วัน ผลการศึกษาคณะคุณลักษณะของดนตรีพบว่า
ดนตรีเป็นระบบ 12 เสียงใน 1 ช่วงทบเสียง การบรรเลงดนตรีประกอบด้วยเครื่องดนตรี 2 ชนิดคือ
ฮาร์โมนีอิม และกลองทับบล้า เป็นไปตามระเบียบวิธีการบรรเลงดนตรีอินเดียเหนือ ผลการวิเคราะห์
บทเพลงจำนวน 3 เพลง ได้แก่ 1. เพลงเมทเด็ก์บูห์ลาวิสเร่ 2. เพลงสัดตะกูรูอาโยสารันทุฮารี และ
3. เพลงอนันตชาฮิบ ผลการวิเคราะห์บทเพลงสรุปได้ว่า บทเพลงทั้งหมดถูกประพันธ์ขึ้นโดยศาสดาของ
ศาสนาซิกข์ รูปแบบของบทเพลงคล้ายคลึงกัน โดยมีการบรรเลงซ้ำในท่อนที่สำคัญหลายครั้ง บทเพลง
ทั้งหมดมีแนวทำนองเดียวอยู่ในบันไดเสียงศรีรากา ในตระกูลกลุ่มเสียงหรือธาตคาลยาน ซึ่งเปรียบเทียบได้
ใกล้เคียงกันกับบันไดเสียง E Major ในกลุ่มเสียง E Lydian Mode ของดนตรีสากล บทเพลงอยู่ในช่วงเสียง
ระหว่าง A#4 ถึง B6 ซึ่งมีรูปลักษณะของทำนองแบบตามขั้น โดยมีการประดับตกแต่งทำนองในลักษณะ
การประดับโน้ต บทเพลงที่ 1 อยู่ในอัตราจังหวะ 6/4 บทเพลงที่ 2 และ 3 อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 ความเร็วของ
จังหวะอยู่ในระดับช้าถึงปานกลาง โดยสามารถกำหนดอัตราและจังหวะได้ 74 – 124 ครั้งต่อนาที